

Briuselis, 2019 m. lapkričio 28 d.
(OR. en)

14347/19

SOC 761
EMPL 575
EDUC 460
JEUN 136
ECOFIN 1057

PRANEŠIMAS

nuo:	Užimtumo komiteto
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui
Dalykas:	Užimtumo komiteto atlikta Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo apžvalga. Pagrindinės gairės Patvirtinimas

Delegacijoms pridedamos Užimtumo komiteto (EMCO) pateiktos pagrindinės gairės pirmiau nurodyta tema.

Užimtumo komiteto atliktos Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo apžvalgos konkrečioms šalims skirtos išvados pateikiamos dokumente 14347/19 ADD 1.

Jaunimo garantijų iniciatyvų įgyvendinimo rezultatų santrauka pateikiama dokumente 14347/19 ADD 2.

Su Jaunimo garantijų iniciatyvų stebėseną susiję duomenys pateikiami dokumente 14347/19 ADD 3.

Nuolatinių atstovų komiteto prašoma rekomenduoti Tarybai (EPSCO) 2019 m. gruodžio 10 d. posėdyje patvirtinti Užimtumo komiteto atliktą Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo apžvalgą.

Pagrindinės gairės dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos

2013 m. EPSCO ministrams susitarus dėl Tarybos rekomendacijos dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo, Užimtumo komitetui (EMCO) buvo pavesta stebėti jos įgyvendinimą.

2016 m. ir dar kartą 2018 m. EPSCO taryba patvirtino Užimtumo komiteto pateiktą pagrindinių gairių rinkinį, paremtą jo vykdytos stebėsenos rezultatais. Šiose gairėse pažymėta, kad valstybės narės yra tvirtai įsipareigojusios įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvą ir kad būtina, jog šis įsipareigojimas būtų toliau vykdomas ir taptų ilgalaikiu. Jose pabrėžta tvirtų partnerysčių valstybėse narėse svarba ir itin svarbus valstybinių užimtumo tarnybų (VUT) vaidmuo. Be to, ankstesnėse gairėse taip pat pabrėžta, kad keliose valstybėse narėse požiūris kinta, daugiau dėmesio skiriama įvairių kliūčių patiriančių jaunuolių kvalifikacijos kėlimui ir paramai jiems. Daugelyje valstybių narių buvo laikomasi nuostatos, kad pagrindinis uždavinys – informavimu pasiekti nesimokantį, nedirbantį ir mokymuose nedalyvaujantį (NEET) jaunimą, tačiau šiam uždaviniui mažiau svarbos buvo teikiama tose valstybėse narėse, kurios jau buvo sudariusios tvirtas paskatas jaunimui registruotis pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą. Be to, daugelyje valstybių narių taip pat buvo akcentuojama, kad stinga visa apimančios Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo strategijos.

EMCO tęsė stebėseną vykdydamas daugiašalę priežiūrą, daug dėmesio per 2019 m. spalio mėn. apžvalgą skirdamas visų pirma stažuočių pasiūlymų ir programų kokybei. Dabartinės pagrindinės gairės yra paremtos tos apžvalgos rezultatais (šios apžvalgos konkrečioms šalims skirtos išvados išdėstytos priede). Taip pat prie šio dokumento pridedami apie konkrečias valstybes nares 2018 m. surinkti duomenys, prieš kuriuos pateikiama pagrindinių rezultatų ES lygmeniu santrauka.

2019 m. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo apžvalgos horizontaliosios išvados

Gerėjant makroekonominėi perspektyvai, jaunimo padėtis darbo rinkoje gerėja ir dėl to valstybės narės gali daugiau dėmesio skirti darbo rinkos poreikiams ir pažeidžiamam jaunimui. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimas skiriasi ne tik tarp valstybių narių, bet ir tarp regionų konkrečiose valstybėse narėse. Valstybės narės ėmėsi veiksmų siekdamas paspartinti ankstyvosios intervencijos ir informavimo veiklą, integruoti paslaugas jaunimui pagal vieno langelio principą arba geriau jas koordinuoti ir įtraukti darbdavius bei užmegzti partnerystes su visais pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma siekiant užtikrinti patrauklų ir efektyvų profesinį rengimą ir mokymą. Jaunimo garantijų iniciatyva valstybėse narėse apima tiek prevencines, tiek aktyvumo skatinimo priemones. Valstybės narės taip pat ėmėsi stažuočių kokybės gerinimo priemonių. Taip pat aktyviau bendradarbiauja užimtumo ir socialinės tarnybos. VUT pagerino prie asmens poreikių pritaikytą paslaugų teikimą ir jas geriau pritaikė prie darbo rinkos poreikių.

Iš apžvalgos matyti, kad pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą įgyvendinamos priemonės duoda rezultatų. Vis dar reikia spręsti uždavinius, susijusius su informavimo strategijų ir prie asmens poreikių pritaikytą paslaugų, skirtų NEET jaunuoliams, plėtojimu. Daugelyje valstybių narių menkesnio išsilavinimo jaunuoliams kyla didžiausia rizika tapti bedarbiais arba NEET. Todėl daugelis intervencinių priemonių buvo perorientuotos, kad pasiektų visų pirma labiausiai pažeidžiamas grupes, pvz., nedidelės darbo patirties turinčius ar visai jos neturinčius jaunuolius, migrantų kilmės ar sveikatos / socialinių problemų turinčius jaunuolius, kuriems kyla didelė rizika tapti ilgalaikiais NEET jaunuoliais. Atsižvelgiant į labiausiai nuo darbo rinkos nutolusių asmenų grupių specifiką, sudėtingiausiais atvejais gali prireikti ilgesnio parengiamojo etapo.

Valstybės narės ėmėsi veiksmų, kad sustiprintų Jaunimo garantijų iniciatyvos pasiūlymus rengdamos individualizuotas mokymosi trajektorijas ir kai kuriais atvejais daugiau dėmesio skirdamos ankstyvajai intervencijai. Buvo dedamos pastangos skatinti jaunimą įsitraukti į švietimo ar mokymo sistemą arba į ją grįžti, taip pat pasiūlyti jiems tinkamas profesinio orientavimo paslaugas ir suteikti daugiau galimybių mokytis darbo vietoje ir įgyti darbo patirties. Reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų išnaudotos visos įgūdžių poreikių vertinimo ir įgūdžių prognozavimo galimybės. Ateityje plėtojant Jaunimo garantijų iniciatyvas gali būti svarstoma galimybė remti labiau prevencinius metodus, kuriais mažinamas mokyklos nebaigusių asmenų skaičius.

Kelios valstybės narės parengė daug žadančius metodus, kaip nustatyti ir **informuoti NEET jaunuolius** taikant naujoviškas ryšių ir informavimo priemones (socialinė žiniasklaida, mobilios grupės, gatvės socialiniai darbuotojai, jaunimo tarpininkai), taip pat informacines ir ryšių technologijas, leidžiančias susieti įvairias duomenų bazines, kad būtų lengviau lokalizuoti NEET jaunuolius ir nustatyti jų poreikius bei naudojimąsi paslaugomis. Tačiau daugelio valstybių narių pastangas geriau pasiekti NEET jaunuolius ir pažeidžiamų grupių asmenis, kuriems labiausiai reikia prie asmens poreikių pritaikytų paslaugų, vis dar apsunkina tai, kad reikia rasti tinkamų sprendimų, kaip laikytis duomenų apsaugos taisyklių. Nepaisant dedamų pastangų, NEET jaunuolių arba tam tikrų pogrupių (pavyzdžiui, neaktyvių asmenų arba jaunimo, kuris susiduria su įvairiomis kliūtimis) dalis, kurią pasiekė Jaunimo garantijų iniciatyva, kai kuriose valstybėse narėse tebėra palyginti nedidelė.

Vienas svarbiausių Jaunimo garantijų iniciatyvos elementų daugumoje valstybių narių buvo tvirtos **partnerystės** su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais kuriant ir įgyvendinant šią iniciatyvą. Bendradarbiavimas tarp valdžios institucijų, atsakingų už Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimą, ir paslaugų teikėjų, taip pat tarp įvairiais valdymo lygmenimis, buvo sustiprintas, tačiau kai kuriais atvejais galėtų būti toliau tobulinamas. Išaugo integruoto arba koordinuojamo paslaugų teikimo naudojimas, pvz., taikant vieno langelio principą, tačiau dar yra ką tobulinti užimtumo, švietimo ir socialinių paslaugų koordinavimo srityje, visų pirma siekiant remti pažeidžiamą jaunimą.

Kai kuriose valstybėse narėse pateikiami ir reguliariai atnaujinami **individualūs veiksmų planai**. Kai kurios valstybės narės taip pat vykdo darbo rinkos poreikių vertinimus. Tačiau reikėtų toliau dėti pastangas, kad būtų toliau didinamas VUT veiksmingumas, užtikrinant tinkamą aprūpinimą darbuotojais ir stiprinant jų pajėgumą sistemingai siūlyti prie asmens poreikių pritaikytas ir individualizuotas konsultacijas ir planuoti veiklą atsižvelgiant į įvairius darbo ieškančių asmenų profilius.

Dauguma valstybių narių sprendžia pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą teikiamų **pasiūlymų kokybės** klausimą. Kai kurios valstybės mano, kad pasiūlymai, kuriais remiantis galiausiai įsidarbinama, yra geros kokybės; kitose valstybėse daugiau dėmesio skiriama kokybiškų pameistrų ir stažuotių užtikrinimui, mokyklos nebaigimo atvejų prevencijai ir tęstinio švietimo skatinimui. Kai kurios valstybės narės „kokybiškus“ darbo pasiūlymus apibrėžia kaip ne mažiau, kaip šešių mėnesių trukmės darbo pasiūlymus.

Stażuotės siūlomos ir pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą, ir pagal platesnę aktyvios darbo rinkos politikos sistemą. Stažuočių sistemos visoje ES labai skiriasi, o tam tikrais atvejais dar reikia pagerinti stažuočių kokybės sistemos principų laikymąsi.

Kai kuriose valstybėse narėse buvo įvestas **profesinio rengimo ir mokymo (PRM) programų sertifikavimas**, siekiant užtikrinti jų kokybę pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą. Keletas VUT atlieka savus vertinimus, kad užtikrintų profesinio rengimo ir mokymo programų kokybę ir veiksmingumą.

Kita apžvalgoje iškelta problema yra susijusi su Jaunimo garantijų iniciatyvos priemonių ir programų finansavimo **tvarumu**, visų pirma su tų priemonių ir programų priklausomumu nuo Europos socialinio fondo ir jų tęstinumu pasibaigus dabartiniam programavimo laikotarpiui. Tam tikrais atvejais reikėtų labiau strateginio požiūrio, kuris mažiau priklausytų nuo *ad hoc* priemonių ir projektų.

Didėja supratimas apie patikimos **stebėsenos ir vertinimo** sistemos svarbą. Šalys turi dėti daugiau pastangų, kad pagerintų savo pajėgumą stebėti jaunuolių, baigusią dalyvavimą Jaunimo garantijų iniciatyvoje, tolesnius pasirinkimus, ir sekti buvusių Jaunimo garantijų iniciatyvos dalyvių tolesnę veiklą, kad būtų galima geriau įvertinti poveikį. Kai kurios valstybės narės diegia stebėsenos sistemas, susiejančias įvairius administracinius duomenis, o kitose šalyse vis dar reikia spręsti su duomenų apsauga susijusius klausimus.

Valstybės narės naudojami galimybėmis, kurias teikia valstybių narių tarpusavio mokymasis, Komisijos Paramos struktūrinėms reformoms tarnyba ir tarptautinės institucijos (įskaitant EBPO), kad geriau suprastų NEET jaunuolių padėtį ir priemonių veiksmingumą.